

УДК 347.998.85

ПАНЧЕНКО М.А.

**ЕТАП БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО РОЗГЛЯДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ
У СФЕРІ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ УПРАВЛІННЯ В МІСЦЕВОМУ СУДІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

У статті досліджено особливості судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління на етапі безпосереднього розгляду справи. Виявлено та проаналізовано недоліки законодавства про адміністративну відповідальність. Констатовано, що процесуальна «оснащеність» адміністративно-деліктного провадження явно недостатня. Цей факт особливо гостро проявляється на етапі безпосереднього розгляду судом справ про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління. Надано конкретні пропозиції щодо удосконалення Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Ключові слова: суд, адміністративне провадження, адміністративна відповідальність, судовий розгляд, адміністративні правопорушення, порядок управління, Кодекс України про адміністративні правопорушення.

В статье исследованы особенности судебного рассмотрения дел об административных правонарушениях, посягающих на установленный порядок управления на этапе непосредственного рассмотрения дела. Выявлены и проанализированы недостатки законодательства об административной ответственности. Констатировано, что процессуальная «оснащенность» административно-деликтного производства явно недостаточна. Этот факт особенно остро проявляется на этапе непосредственного рассмотрения судом дел об административных правонарушениях, посягающих на установленный порядок управления. Представлены конкретные предложения по совершенствованию Кодекса Украины об административных правонарушениях.

Ключевые слова: суд, административное производство, административная ответственность, судебное разбирательство, административные правонарушения, порядок управления, Кодекс Украины об административных правонарушениях.

In the article the features of litigation cases on administrative offenses, encroaching on established management procedures during the direct examination of the case. Discovered and analyzed the shortcomings of the legislation on administrative responsibility. Stated that procedural "equipped" administrative tort proceedings is clearly insufficient. This fact appears particularly acute during direct examination by the court cases on administrative offenses, encroaching on the established order management. Specific suggestions for improving the Code of Ukraine on administrative offenses.

Key words: court administrative proceedings, administrative liability, proceedings, administrative offense, management, Code of Ukraine on administrative offenses.

Вступ. Адміністративні правопорушення й дотепер залишаються найбільш розповсюдженим негативним явищем у нашому суспільстві. Незважаючи на безперервні зміни адміністративно-деліктного законодавства та посилення адміністративної відповідальності, суттєвого зменшення кількості адміністративних правопорушень не спостерігається.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління, знаходиться у компетенції широкого кола суб'єктів адміністративної

юрисдикції: суду, колегіальних органів, посадових осіб органів виконавчої влади тощо. У зв'язку з цим якнайшвидших змін та доповнень потребує адміністративно-деліктне законодавство в частині визначення специфічних особливостей порядку розгляду справ про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління судовими органами.

Питання розгляду судами справ про адміністративні правопорушення не є новим для юридичної науки та тією чи іншою мірою знайшло своє вираження в працях таких науковців, як: В.Б. Авер'янов, Л.С. Анохіна, О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, Р.А. Калюжний, Ю.М. Козлов, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, С.О. Корєєв, В.І. Олєфір, О.І. Остапенко, Н.Г. Салищева, В.М. Скавронік, Ю.М. Старілов, О.П. Шергін, В.К. Шкарупа та інші.

У той же час, проблематика судового розгляду справ про адміністративні проступки, що посягають на встановлений порядок управління, потребує проведення подальших досліджень.

Постановка завдання. Таким чином, мета дослідження полягає в аналізі чинного адміністративно-деліктного законодавства України та визначенні проблем та перспектив судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління.

Результати дослідження. Етап розгляду справи про адміністративне правопорушення, безсумнівно, є найбільш значимим на однойменній стадії провадження у справах про адміністративні проступки. Вчені в галузі адміністративного права зазначають, що безпосередній розгляд справи є стрижнем провадження [1, с. 44], при якому доводиться вирішувати комплекс організаційних і процедурних процесуальних питань, без яких неможливо забезпечити соціальну ефективність в регулюванні відповідних правовідносин. Саме на етапі безпосереднього розгляду справи зумовлюється виконання завдань законодавства про адміністративні правопорушення і завдань провадження в таких справах, та від цього залежить не лише законність і обґрунтованість постановленого в ній рішення, а й авторитет того чи іншого суду (судді), зокрема і судової влади в Україні в цілому [2, с. 30].

У процесі безпосереднього розгляду справи вирішується цілий комплекс процедурно-процесуальних питань, які в перспективі забезпечують ефективність регулювання непростих у соціальному відношенні адміністративно-правових деліктних відносин. Саме на цьому етапі визначаються можливості або неможливість виконання завдань провадження. На даному етапі завершується процес пізнання факту протиправної поведінки особи, яка притягається до відповідальності, і всіх явищ, які її стосуються [3, с. 137].

Дійсно, від того, наскільки будуть дотримані суддею всі процедурні вимоги на даному етапі, великою мірою залежатиме правильність, обґрунтованість, законність прийнятого у справі рішення. І якщо помилки уповноважених посадових осіб, допущені на стадії порушення справи про адміністративне правопорушення проти встановленого порядку управління та недоліки в діяльності судді на етапі підготовки справи до слухання нерідко можуть бути виправлені, то порушення, допущені на етапі розгляду справи мають найбільш істотне значення й дуже часто призводять до скасування рішення вищою інстанцією.

У процедурі розгляду справи про адміністративні правопорушення проти встановленого порядку управління виразно проявляється взаємопроникнення та «конфлікт» судового та адміністративного режимів розгляду справ про адміністративні проступки. З одного боку, система органів, що реалізують юрисдикційні повноваження на цій стадії, об'єднує суддів і різні органи виконавчої влади; між елементами даної системи існують різнохарактерні взаємозв'язки, вони здійснюють в рамках даного провадження схожі функції з розгляду справ про адміністративні правопорушення проти встановленого порядку управління, це їх об'єднує. Але саме на стадії розгляду справи виявляються різні режими здійснення цієї процедури, оскільки в одному випадку діє механізм виконавчої влади, в іншому – судової.

У першому випадку розгляд справи здійснюється органами (посадовими особами), для яких ця діяльність не є основною. До осіб, які здійснюють адміністративну юрисдикцію, не пред'являються жорсткі вимоги за освітнім рівнем, стажем роботи. Процесуальною основою розгляду справ виступає на тільки Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), але й відомчі нормативні акти, які часто містять керівні роз'яснення у сфері адміністративної юрисдикції. Процедура розгляду максимально спрощена, нерідко виявляються риси відомчої та корпоративної зацікавленості. Вищестояща посадова особа може за своєю ініціативою скасувати (змінити) винесену нижчестоящою посадовою особою постанову у справі про адміністративне правопорушення. «Процесуально-деліктні відносини в адміністративних органах

поки змушені співіснувати з відомчими службово-ієрархічними відносинами, діловодством, що, в свою чергу, чинить серйозний вплив на адміністративні органи» [4, с. 70].

У випадку розгляду справи суддею процесуальною основою юрисдикційної діяльності є, насамперед, нормативні акти вищої юридичної сили: Конституція України, КУпАП, Митний кодекс тощо. Відбувається ця діяльність у процесуальній формі та передбачає гарантії й можливості реалізації громадянами своїх процесуальних прав у цьому процесі, стримування «свавілля» адміністративної влади. Суддя професійно, на постійній основі покликаний здійснювати адміністративно-юрисдикційну діяльність, отримання ним статусу судді передбачає низку умов, які здатні забезпечити достатній рівень юридичної грамотності та незалежності.

При цьому в юридичній літературі справедливо зазначено, що, з одного боку, «основну масу справ про адміністративні правопорушення розглядають судді, з іншого боку, не створена повноцінна процесуальна форма розгляду даних справ, яка свідчить про те, що цим реалізується процесуально-правовий режим забезпечення законності та правового захисту» [5, с. 3].

На підтвердження цієї суттєвої прогалини у адміністративно-деліктному процесі П.П. Пилипчук зазначає, що здійснення правосуддя на високому рівні можливе лише за умов належного забезпечення суддів процесуальним законодавством. На жаль, досі так і не прийнято, зокрема, Кодексу про адміністративні правопорушення, внаслідок чого суди при здійсненні правосуддя керуються застарілими суперечливими та розбалансованими кодексами, що призводить до надмірної завантаженості суддів, тобто до прийняття неякісних судових рішень та порушення прав громадян [6, с. 13].

Безумовно, детальна регламентація цього етапу необхідна. Не можна забувати й про те, що суддя після прийняття справи про адміністративне правопорушення здійснює абсолютно іншу діяльність, ніж орган, що порушив провадження, оскільки суддею здійснюється правосуддя. Відбувається якісний стрибок з адміністративної у судово-деліктну юрисдикцію, а розвиток адміністративно-процесуальної форми набагато відстав від судочинства. Ця обставина й зумовлює особливості судового розгляду справ про адміністративні правопорушення проти встановленого порядку управління суддями місцевих загальних судів.

Суддя на даному етапі провадження вирішує комплекс завдань, пов'язаних із встановленням фактичних обставин справи. Другою групою завдань, яка тісно переплітається з першою, є створення умов для реалізації учасниками провадження наданих їм прав. Ці завдання настільки тісно взаємопов'язані та взаємозумовлені, що не можна говорити про те, що перший блок завдань має більше значення, аніж другий.

Попри загальні завдання провадження у справах про адміністративні правопорушення, викладені у статті 245 КУпАП, суддя виконує низку специфічних завдань, які стосуються безпосередньо розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Так, згідно зі статтею 279 КУпАП суддя (як і інший орган або посадова особа) зобов'язаний оголосити, яка справа підлягає розгляду, хто притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснює особам, які беруть участь у розгляді справи, їх права і обов'язки. Після цього оголошується протокол про адміністративне правопорушення. На засіданні заслуховуються особи, які беруть участь у розгляді справи, досліджуються докази і вирішуються клопотання. Це так звані «підготовчі дії» на етапі розгляду справи.

Слід наголосити, що одне з найбільш проблематичних питань, які вирішуються у початковий момент розгляду по суті справи про адміністративне правопорушення проти встановленого порядку управління – це з'ясування причин неяви особи, що притягається до відповідальності, її законного представника. Це пов'язано із тим, що, на жаль, далеко не за всіма справами зазначеної категорії судді мають право застосовувати привід до осіб, які притягаються до відповідальності. Вивчивши практику розгляду таких справ, можна зробити висновок, що проблема дійсно існує, оскільки велика кількість постанов про накладення адміністративного стягнення скасовується саме з причини розгляду справи про адміністративне правопорушення за відсутності особи, яка притягається до відповідальності, без належної перевірки причин її неяви. В цьому контексті необхідним, на нашу думку, є дослідження норм процесуального законодавства, які регламентують процедуру здійснення належного повідомлення учасників процесу.

Нагадаємо, що чинними цивільним, кримінальним, адміністративним процесуальним законодавством чітко встановлено способи, засоби й форми виклику та повідомлення осіб про проведення судового засідання.

Наприклад, повідомлення сторін про час і місце розгляду цивільних справ проводиться відповідно до вимог статей 74 - 76 Цивільний процесуальний кодекс України (далі – ЦПК) [7].

При цьому в матеріалах справи повинні бути належні докази такого повідомлення. Якщо відповідні докази відсутні, то відповідач не може вважатися повідомленим належним чином. Більше того, відповідач, місце проживання (перебування чи роботи) або місцезнаходження якого позивачеві невідоме, навіть після його звернення до адресного бюро та поліції, викликається в суд через оголошення у пресі. З опублікуванням оголошення відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи. При цьому друкований орган, в якому розміщуються відповідні оголошення, визначається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Поняття та порядок здійснення повідомлення про виклик у кримінальному провадженні регулюється статтями 111, 135, 136 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) [8]. Так, належним підтвердженням отримання особою повістки про виклик (повідомлення) або ознайомлення з її (його) змістом іншим шляхом відповідно до ч. 3 ст. 111, ст. 136 КПК є розпис особи про отримання повістки (повідомлення), у тому числі на поштовому повідомленні, відеозапис вручення особі повістки (повідомлення), будь-які інші дані, що підтверджують факт вручення особі повістки про виклик (повідомлення) або ознайомлення з її (його) змістом, у тому числі підтвердження їх отримання особою відповідним листом електронної пошти, якщо повістка (повідомлення) була надіслана на адресу електронної пошти учасника.

У адміністративному судочинстві питання щодо належного сповіщення учасників адміністративного процесу вирішується у главі 3 – «Судові виклики і повідомлення» [9]. Зокрема, у статті 33 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС) зазначається, що судовий виклик або судове повідомлення осіб, які беруть участь у справі, свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів здійснюється рекомендованою кореспонденцією (листом, телеграмою), кур'єром із зворотною розпискою за адресами, вказаними цими особами, або шляхом надсилання тексту повістки, складеного відповідно до статті 34 КАС факсимільним повідомленням (факсом, телефаксом), електронною поштою, телефонограмою, опублікуванням у друкованому засобі масової інформації.

Цікавою є норма щодо наслідків відмови від одержання повістки, викладених у статті 37 КАС. Так, у разі відмови адресата від одержання повістки особа, яка її доставляє, робить відповідну відмітку на повістці, засвідчує її власним підписом і негайно повертає до адміністративного суду. Особа, яка відмовилася одержати повістку, вважається такою, що її повідомлено про дату, час і місце судового засідання.

Таким чином, порядок та умови належного сповіщення учасників розгляду справи докладно регламентовані чинним процесуальним законодавством, чого не можна сказати про законодавство адміністративно-деліктне.

Ще одна проблема адміністративно-деліктного законодавства, яка безпосередньо пов'язана із вирішенням справ про адміністративні проступки проти встановленого порядку управління, полягає в тому, що статті КУпАП, присвячені процедурі судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, в структурному плані жодним чином не відмежовані від норм, присвячених розгляду цих справ органами адміністративної юрисдикції. Більше того, якщо в статті 279 КУпАП передбачено порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення (причому порядок загальний для суддів та адміністративно-юрисдикційних органів), то подальші особливості, які властиві діяльності суддів щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення, немов би «зім'яті» або взагалі не зазначені. Крім того, сама послідовність викладу процедури розгляду справи та винесення рішення також не відрізняється логічністю.

Незважаючи на те, що факт відправлення правосуддя судами у адміністративно-деліктному провадженні підтверджений не тільки науковцями, але й вищими судовими інстанціями [10], процедура судового розгляду справ про адміністративні правопорушення не відрізняється від аналогічної процедури розгляду та вирішення справ посадовими особами адміністративних юрисдикційних органів. Це, безсумнівно, свідчить про те, що КУпАП потребує внесення певних змін, оскільки така «узагальненість» процедури розгляду справ про адміністративні правопорушення, в умовах конституційного закріплення принципу поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову, не відповідає вимогам сьогодення.

Вбачається доцільним під час побудови глави 22 КУпАП структурно відмежувати процедуру судового розгляду справ про адміністративні правопорушення від процедури їх розгляду іншими органами (посадовими особами), а також детально регламентувати судову процедуру розгляду справи та закріпити принципи діяльності суддів у провадженні в справах про адміністративні проступки.

Важливим засобом, що дозволяє ефективно доводити власні судження в процесі розгляду справи про адміністративне правопорушення в суді першої та наступних інстанцій, є прото-

кол судового засідання. Однак істотним недоліком КУпАП слід визнати відсутність вказівки на обов'язкове ведення протоколу при розгляді справи про адміністративне правопорушення одноособовим органом адміністративної юрисдикції. Такий обов'язок передбачений лише під час розгляду справи про адміністративне правопорушення колегіальним органом (ст. 281 КУпАП).

На необхідності передбачити ведення протоколу розгляду справи в процесі розробки нового КУпАП наполягають І.П. Голосніченко та М.Ф. Стахурський [11, с. 211]. Слід зазначити, що в судовій практиці протоколи судових засідань ведуться в основному у справах про корупційні правопорушення і порушення митних правил, які розглядаються за участю особи, яка притягається до відповідальності чи викликаних до суду свідків [12, с. 13].

Водночас, ведення протоколу судового засідання у справах про адміністративні проступки визнається Верховним Судом України доцільним, коли порушник заперечує факт проступку або оспорує обставини його вчинення, коли необхідно допитати потерпілого, свідків, витребувати додаткові матеріали [13, с. 7].

Насправді, в ході судового розгляду справ про адміністративні правопорушення проти встановленого порядку управління здійснюється велика кількість процесуальних дій, пов'язаних із допитом свідків, витребуванням пояснень, заявленнями клопотань, наданням усних пояснень учасників провадження. Всі відомості, отримані в ході розгляду справи, обсяг яких інколи доволі значний, не можуть бути зафіксовані суддею у процесуальному порядку. До того ж, під час перегляду постанов про накладення адміністративних стягнень саме протокол судового засідання є основним джерелом доказів процесуальних порушень.

На думку автора, відсутність законодавчо закріпленого обов'язку ведення протоколу судового засідання під час розгляду справи про адміністративне правопорушення одноособовим органом ускладнює роботу суб'єкта судової юрисдикції і може спричинити істотне порушення прав особи, що притягається до адміністративної відповідальності. Аналіз практики розгляду судами справ про адміністративні проступки проти встановленого порядку управління дає підстави для висновку, що, як правило, протоколи судових засідань ведуться у випадках розгляду справ про правопорушення, пов'язані із невиконанням законних вимог посадових осіб органів виконавчої влади. Пояснюється це тим, що такі справи доволі об'ємні за кількістю досліджуваних в процесі матеріалів і сфера дослідження об'єктивної сторони в цих справах також досить специфічна.

Також не вирішеною залишається проблема визначення процесуального статусу посадової особи, яка склала протокол про адміністративне правопорушення та її участі у судовому розгляді справ про адміністративні правопорушення.

Практика показує, що посадова особа, яка склала протокол, може бути залученою до розгляду справи, проте її участь не є обов'язковою. До того ж, КУпАП не передбачає, що відповідний орган виконавчої влади, який направив матеріали по справі про адміністративне правопорушення до суду, повідомляється про час і місце слухання. Отже, не забезпечена його можливість підтримувати доводи, наведені в протоколі, давати пояснення за обставинами справи, заявляти клопотання, подавати додаткові докази, оскаржувати прийняте судом рішення.

Дійсно, посадова особа, яка склала протокол про адміністративне правопорушення, не є учасником розгляду справи і викликається в судове засідання лише в разі потреби. Більше того, в КУпАП не зазначається, в якому статусі дана особа викликається в судове засідання. На практиці посадові особи допитуються в процесі розгляду справи за правилами допиту свідків. Думається, що статус посадової особи, яка порушила провадження у справі про адміністративне правопорушення, як суб'єкта адміністративної юрисдикції, передбачає таку мету її діяльності, як реалізація завдань провадження у справах про адміністративні правопорушення. Для органу, який ініціював складання протоколу це, передусім, притягнення винних у вчиненні правопорушення осіб до адміністративної відповідальності, що має бути підкріплено достатніми процесуальними засобами й, насамперед, наданням достатніх повноважень.

Таким чином, законодавець, створивши подібну прогалину в КУпАП, підірвав саму можливість змагальності процесу. Фактично суддя змушений займатися збором та наданням доказів, підтриманням доводів, викладених у протоколі, тобто виконувати функції, які йому не властиві, які суперечать самій суті правосуддя.

За результатами розгляду справи по суті і з'ясування всіх обставин, які входять до предмету доказування, суд приймає рішення, тобто виносить постанову по справі, таким чином, на думку Кузьменка О.В., фіксує у встановленій процесуальними нормами формі результати розгляду справи [14, с. 254].

За загальним правилом, викладеним у статті 285 КУпАП, постанова у справі про адміністративне правопорушення оголошується негайно після закінчення розгляду справи. Копія постанови протягом трьох днів вручається або висилається особі, щодо якої її винесено. Незважаючи на те, що законодавець немов би чітко визначив момент оголошення постанови по справі про адміністративне правопорушення, на нашу думку, деякі змістовні невизначеності ст. 285 КУпАП потребують відповідного тлумачення.

По-перше, як розуміти словосполучення «закінчення розгляду справи»? У ст. 279 КУпАП визначається порядок розгляду справи про адміністративне правопорушення, детально описуються всі дії особи, яка здійснює провадження у справі про адміністративне правопорушення, від моменту оголошення особи, яка розглядає справу про адміністративне правопорушення, до здійснення в разі потреби інших процесуальних дій. Вважаємо за доцільне віднести до переліку інших процесуальних дій, наприклад, проведення експертизи, вилучення документів, внесення пропозицій до усунення причин та умов, що сприяли вчиненню адміністративного правопорушення тощо.

Більш складна ситуація спостерігається під час судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, оскільки інші галузі процесуального законодавства дещо по-іншому регулюють порядок винесення рішення по справі (ст.ст. 195-196 ЦПК; ст.ст. 82, 82-1 ГПК; ст.ст. 366, 367 КПК; ст.ст. 153, 154 КАС).

Таким чином, формулювання законоположення про вихід суду для ухвалення рішення і про таємницю нарадчої кімнати в різних галузях права дещо відрізняються, але по суті є тотожними, оскільки закріплюють одну ідею [15, с. 33].

Не вважаючи принцип таємниці нарадчої кімнати зайвою формальністю, А.В. Новіков ґрунтовує свою позицію так: «Дане правило являє собою елемент змісту таких принципів правосуддя, як незалежність суддів, неупереджене вирішення спорів, повний, об'єктивний, всебічний і своєчасний розгляд справи. Зазначені принципи передбачають прийняття рішень, заснованих на вільній оцінці зібраних і поданих сторонами доказів. Умови нарадчої кімнати виключають ситуацію, при якій над суддею буде хтось стояти, схилити до прийняття вигідного для себе рішення або просто відволікати від вдумливого його прийняття» [16, с. 20].

Слід зазначити, що прогалини в КУпАП існують також і в регламентації питань, пов'язаних із винесенням рішення й закріпленням його процесуальних властивостей. Напевно, обумовлено це тим, що в одному процесуальному порядку врегульовано розгляд справ судами і всіма іншими уповноваженими органами (посадовими особами).

Ще один суттєвий недолік, пов'язаний із прийняттям рішення у справі про адміністративні порушення порядку управління, полягає у відсутності в КУпАП норми, яка б встановлювала преюдиційність такого рішення. Наприклад, у статті 90 КПК України визначено преюдиційну силу винесеного судом рішення, тобто обставини, встановлені вироком, який набрав законної сили, визнаються судом, прокурором, слідчим без додаткової перевірки, якщо ці обставини не викликають сумнівів у суду. У ст. 61 ЦПК України зазначається, що обставини, встановлені судовим рішенням у цивільній, господарській або адміністративній справі, що набрало законної сили, не доказуються при розгляді інших справ, у яких беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини. Аналогічне правило закріплене також і в статті 255 КАС України.

Оскільки в КУпАП подібна вказівка відсутня, немає достатніх підстав говорити про таку важливу ознаку, властиву судовому акту, як преюдиціальне значення судового рішення, що набуло чинності. Таким чином, в КУпАП не закріплені ознаки, які повинні бути притаманні кожному підсумковому судовому акту.

Не міститься в КУпАП і вказівки на винесення постанови «Іменем України» за результатами розгляду справи. Її відсутність – елемент, скоріше, формальний, але характеризує ставлення законодавця до підсумкового акту, що приймається за результатами судового розгляду справи. У будь-якому випадку, постанова, що приймається за результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення, є актом правосуддя, оскільки вона винесена суддею в процесі розгляду справи в спеціальній формі, властивій саме правосуддю.

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна зробити висновок, що процесуальна «оснащеність» адміністративно-деліктного провадження явно недостатня. Цей факт особливо гостро проявляється на етапі безпосереднього розгляду судом справ про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління.

Аналізуючи стан законодавства України про адміністративні правопорушення та адміністративну відповідальність, слід констатувати, що наразі назріла нагальна необхідність прове-

дення якісної його кодифікації, тобто реалізації положень статті 2 КУпАП. Крім того, серйозною проблемою побудови КУпАП є його архітектоніка, яка проявляється в тому, що законодавство про адміністративні правопорушення включає правові норми двох самостійних галузей права – адміністративного та адміністративно-процесуального, що призводить до значного змістовного переважання Кодексу.

Список використаних джерел:

1. Чкареули Циала. Делопроизводство административного проступка : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теория и история государства и права, история политических и правовых учений, конституционное, административное и таможенное право, международное право» / Чкареули Циала. – Тбилиси, 2002. – 74 с.
2. Масленников М.Я. Административно-юрисдикционный процесс: Сущность и актуальные вопросы правоприменения по делам об административных правонарушениях / М.Я. Масленников. – Воронеж, 1990. – 208 с.
3. Бородин І.Л. Адміністративно-юрисдикційний процес : [монографія] / І.Л. Бородин. – К. : Алерта, 2007. – 184 с., С. 136–137.
4. Хазанов С.Д. Общая характеристика стадии пересмотра в производстве по делам об административных правонарушениях // Журнал российского права. – 2004. – № 10. – С. 69-80.
5. Стариков Ю.Н. Административное право России: к вопросу о необходимости разработки новых концепций развития // Административное право и процесс. – 2004. – № 1. – С. 2-5.
6. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 року № 8 // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 6 (58). – С. 10–13.
7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10, № 11-12, № 13. – Ст. 88.
9. Кодекс адміністративного судочинства України // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918.
10. Забезпечення єдності судової практики – основна місія Верховного Суду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/3941F82A206C8B09C22574030029A81B?CollapseView&Count=500&OpenDocument&RestrictToCategory=3941F82A206C8B09C22574030029A81B>
11. Голосніченко І.П. Адміністративний процес: [навч. посібник] / І.П. Голосніченко, М.Ф. Стахурський. – К. : ГАН, 2003. – 256 с.
12. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 року № 8 // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 6 (58). – С. 10–13.
13. Про судову практику у справах про хуліганство : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 року № 10 // Вісник Верховного Суду України. – 2007. – № 2 (78). – С. 4–7.
14. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України : [підручник] / [О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій] ; за ред. О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
15. Кузьменко В.В. Особливості постановлення судом рішень у справах про адміністративні правопорушення / В.В. Кузьменко // Вісник вищої кваліфікаційної комісії суддів України. – 2013. – № 2. – С. 32-35.
16. Новиков А.В. Нужна ли совещательная комната для вынесения постановления по делам об административных правонарушениях? // Российский судья. – 2013. – № 2. – С. 18-22.